

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ειδική έκθεση αριθ. 6

2011

ISSN 1831-0826

ΗΤΑΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ
ΤΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΕΝΤΑ
ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΠΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ
ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ;

EL

Ειδική έκθεση αριθ. 6 // 2011

ΗΤΑΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ
ΤΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΕΝΤΑ
ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΠΑ ΕΡΓΑ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ;

(υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Τηλ. +352 4398-1
Φαξ +352 4398-46410
E-mail: euraud@eca.europa.eu
Internet: <http://www.eca.europa.eu>

Ειδική έκθεση αριθ. 6 // 2011

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο μέσω του εξυπηρετητή Euroρα (<http://europa.eu>).

Δελτίο καταλογογράφησης υπάρχει στο τέλος του τεύχους.
Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2011

ISBN 978-92-9237-178-4
doi:10.2865/31810

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2011
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Luxembourg

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημεία

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

I-VI **ΣΥΝΟΨΗ**

1-8 **ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

1-3 **Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΕ**

4-8 **ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**

9-17 **Ο ΕΛΕΓΧΟΣ**

9-10 **ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

11-15 **ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

16-17 **ΕΙΔΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΘΕΣΑΝ ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

18-58 **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**

18-46 **ΕΠΙΤΕΥΧΘΗΚΑΝ ΤΑ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ;**

20-25 ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

26-30 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ

31-37 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Ή ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

38-46 ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ, ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

47-53 **ΕΙΝΑΙ ΒΙΩΣΙΜΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ;**

48 Η ΠΛΕΙΟΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΟ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

49-53 ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΕΔΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΕ ΑΚΟΜΗ, ΑΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ ΕΠΙΚΕΡΔΩΣ

54-58 **ΕΠΗΡΕΑΣΑΝ ΟΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ Ή ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ;**

55-57 Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗ ΔΕΝ ΚΡΙΘΗΚΕ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ

58 Η ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΠΑ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΟΤΙ ΣΥΝΙΣΤΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ, ΑΥΞΑΝΕΙ, ΩΣΤΟΣΟ, ΤΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΦΟΡΤΟ

59-64	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ
59-61	ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
62	ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ
63-64	ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι — ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΠΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΔΙΕΘΕΣΑΝ ΓΙΑ ΥΛΙΚΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ 2000-2006

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ — ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Άμεση θέση εργασίας: Θέση εργασίας που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που έλαβαν επιχορήγηση από το ΕΤΠΑ.

Παραδείγματος χάριν, άμεσες θέσεις εργασίας είναι οι θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν για τη διοίκηση ενός ξενοδοχείου. Αντιθέτως, οι θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν για την κατασκευή του ξενοδοχείου δεν θεωρούνται άμεσες θέσεις εργασίας.

Αποτελεσματικότητα: Ο βαθμός στον οποίο επιτεύχθηκαν οι στόχοι μιας δράσης.

Διαρθρωτικά ταμεία: Τα κύρια μέσα άσκησης πολιτικής που έχει στη διάθεσή της η Ευρωπαϊκή Ένωση για την επιδίωξη των στόχων της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής που διατυπώνονται στη Συνθήκη.

Διαχειριστική αρχή: Αρχή που ορίζεται από το κράτος μέλος για τη διαχείριση μιας δράσης, η οποία συνήθως έχει τη μορφή επιχειρησιακού προγράμματος.

Επιχειρησιακό πρόγραμμα: Έγγραφο που εγκρίνεται από την Επιτροπή και έχει τη μορφή ενός συνεκτικού συνόλου προτεραιοτήτων με πολυετή μέτρα. Ένα έργο, προκειμένου να λάβει συγχρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία, πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής κάποιου μέτρου.

ΕΤΠΑ: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Το ΕΤΠΑ είναι ένα από τα διαρθρωτικά ταμεία. Πρόκειται για χρηματοδοτικό μέσο, το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ. Οι δράσεις του ΕΤΠΑ υλοποιούνται κυρίως μέσω επιχειρησιακών προγραμμάτων που περιλαμβάνουν μεγάλο αριθμό έργων.

ΙΕΠΑ: Ισοδύναμο ετήσιας πλήρους απασχόλησης (Equivalent Annual Full time Worked).

$ΙΕΠΑ = Υλικός\ πόρος \times Ποσοστό\ χρόνου\ εργασίας \times Περίοδο\ δραστηριότητας\ στη\ διάρκεια\ ενός\ έτους.$

Παραδείγματος χάριν, εργαζόμενος ο οποίος ημιαπασχολείται (50 %) για διάστημα τεσσάρων μηνών αντιστοιχεί σε 0,17 ΙΕΠΑ.

Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης για τον υπολογισμό του αριθμού των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν.

ΣΥΝΟΨΗ

I.

Ο τομέας του τουρισμού είναι ο τρίτος μεγαλύτερος τομέας της οικονομίας παγκοσμίως και ο μεγαλύτερος κλάδος υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Πρόκειται για δραστηριότητα με ολοένα αυξανόμενη σημασία, η οποία συμβάλλει τόσο στην οικονομική μεγέθυνση όσο και στην απασχόληση.

II.

Κατά την περίοδο προγραμματισμού 2000–2006, διατέθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης 4 623 εκατομμύρια ευρώ για υλικές επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού. Η επιλογή και η διαχείριση των έργων πραγματοποιείται από διαχειριστικές αρχές στα κράτη μέλη.

III.

Στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού, μετρήθηκαν κυρίως τα αποτελέσματα των επιδόσεων στους τομείς της οικονομικής μεγέθυνσης και της απασχόλησης, που συνιστούν τον γενικό στόχο των διαρθρωτικών ταμείων. Προκειμένου να σχηματιστεί μια αντιπροσωπευτική εικόνα της κατάστασης στο επίπεδο της ΕΕ, συγκεντρώθηκαν πληροφοριακά στοιχεία απευθείας από 206 φορείς προώθησης έργων, κατόπιν τυχαίας επιλογής.

IV.

Το Συνέδριο εξέτασε κατά πόσο τα έργα στον τομέα του τουρισμού:

- α) οδήγησαν στα αναμενόμενα αποτελέσματα,
- β) παρήγαγαν βιώσιμα αποτελέσματα,
- γ) υλοποιήθηκαν ως αποτέλεσμα της στήριξης της ΕΕ.

V.

Το Συνέδριο διαπίστωσε τα εξής:

- α) Η πλειονότητα των έργων παρήγαγε αποτελέσματα σε πολλαπλά επίπεδα, είτε με τη δημιουργία ή τη διατήρηση θέσεων εργασίας (58 %) είτε με τη δημιουργία πρόσθετης τουριστικής δυναμικότητας (73 %) ή τουριστικής δραστηριότητας (74 %). Το 44 % των έργων παρήγαγε αποτελέσματα και στις τρεις αυτές κατηγορίες.
- β) Στις περιπτώσεις των έργων για τα οποία τέθηκαν στόχοι, αυτοί επιτεύχθηκαν κατά μέσο όρο σε ποσοστό 75 % όσον αφορά τη δημιουργία ή τη διατήρηση θέσεων εργασίας και σε ποσοστό 93 % όσον αφορά την αύξηση της τουριστικής δυναμικότητας. Στις περιπτώσεις των έργων για τα οποία δεν τέθηκαν τέτοιου είδους στόχοι, ορισμένα εξ αυτών οδήγησαν παρά ταύτα σε αποτελέσματα.
- γ) Όσον αφορά τον καθορισμό επιμέρους στόχων και δεικτών, καθώς και την παρακολούθηση, η κατάσταση ποίκιλλε στις περιφέρειες στις οποίες πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις.
- δ) Κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου, ποσοστό 98 % των έργων που είχαν ολοκληρωθεί βρισκόταν ακόμη σε λειτουργία, ενώ διατηρείτο το 94 % των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν στο πλαίσιο των έργων.
- ε) Η δημόσια χρηματοδοτική στήριξη κατέστησε δυνατή την υλοποίηση του 74 % των έργων, ενώ το 20 % των έργων τροποποιήθηκε λόγω της επιχορήγησης, η οποία, ωστόσο, δεν είχε καμία επιρροή στο 6 % των έργων. Όσο μικρότερη είναι η αναλογία της ενίσχυσης επί του συνολικού κόστους του έργου, τόσο μικρότερος είναι ο αντίκτυπος της σε αυτό.
- στ) Μολονότι το 92 % των φορέων προώθησης έργων έκρινε ότι η επιχορήγηση από το ΕΤΠΑ συνιστά αναγνώριση της ποιότητας των έργων τους, το 42 % δήλωσε ότι η επιχορήγηση από το ΕΤΠΑ είχε ως αποτέλεσμα σημαντική αύξηση του διοικητικού φόρτου. Όσο μικρότερη είναι η αναλογία της ενίσχυσης επί του συνολικού κόστους του έργου, τόσο περισσότερο επαχθής θεωρείται η διαδικασία της επιχορήγησης από το ΕΤΠΑ.

ΣΥΝΟΨΗ

VI.

Το Συνέδριο συνιστά τα εξής:

- α) Οι διαχειριστικές αρχές να διασφαλίζουν τον καθορισμό, κατά τον σχεδιασμό των έργων, κατάλληλων γενικών και επιμέρους στόχων, καθώς και δεικτών, και η Επιτροπή να ενθαρρύνει την πρακτική αυτή.
- β) Οι διαχειριστικές αρχές να αποδίδουν μεγαλύτερη προσοχή στην επιβεβαίωση της αναγκαιότητας των επιχορηγήσεων για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων, καθώς και στον δυνητικό αντίκτυπο των τελευταίων από την άποψη της αύξησης της απασχόλησης και της συμβολής στην οικονομική μεγέθυνση, και η Επιτροπή να ενθαρρύνει την πρακτική αυτή.
- γ) Η Επιτροπή να αξιολογήσει τη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας των ενισχύσεων στον τομέα αυτό, καθώς και να εξετάσει το ενδεχόμενο βελτίωσης της στόχευσης της στήριξης.

Φωτογραφία 1 — Χαρακτηρισμένο διατηρητέο κτίριο που μετατράπηκε σε ξενοδοχείο τεσσάρων αστέρων (Ισπανία)

© Ευρωπαϊκή Ένωση

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Ιανουάριος 2010.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

1. Ο τουρισμός ορίστηκε ως «οι δραστηριότητες ατόμων που ταξιδεύουν και παραμένουν σε ένα μέρος διαφορετικό από το σύνθητες περιβάλλον τους για διάστημα όχι μεγαλύτερο από ένα συνεχόμενο έτος για ψυχαγωγία, επαγγελματικούς και άλλους λόγους»¹. Συνιστά πλέον σημαντική πτυχή της ζωής των ευρωπαίων πολιτών, καθώς όλο και περισσότεροι ταξιδεύουν τόσο για αναψυχή όσο και για επαγγελματικούς λόγους. Ο τουρισμός συμβάλλει στην ενίσχυση του αισθήματος της ευρωπαϊκής ιθαγένειας μέσω της αύξησης των επαφών και των ανταλλαγών μεταξύ πολιτών που μιλούν διαφορετικές γλώσσες και έχουν διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο και διαφορετικές παραδόσεις².
2. Πρόκειται για έναν από τους τομείς στους οποίους η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει αρμοδιότητα να αναλαμβάνει δράσεις για την υποστήριξη, τον συντονισμό ή τη συμπλήρωση της δράσης των κρατών μελών³. Στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) υπογραμμίζεται η σημασία του τομέα του τουρισμού. Στόχος της Ένωσης είναι να ενθαρρύνει τη δημιουργία περιβάλλοντος ευνοϊκού για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως με την ανταλλαγή ορθών πρακτικών⁴.
3. Ο τουρισμός είναι ο τρίτος μεγαλύτερος τομέας παγκοσμίως από την άποψη της οικονομικής δραστηριότητας και ο μεγαλύτερος κλάδος υπηρεσιών στην ΕΕ⁵. Ο κλάδος αυτός παράγει άνω του 5 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της ΕΕ (ΑΕγχΠ), με 1,8 εκατομμύρια περίπου επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν κατ'επίμηση το 5,2 % του συνολικού εργατικού δυναμικού (9,7 εκατομμύρια θέσεις εργασίας). Εάν ληφθούν υπόψη και οι σχετικοί με τον τουρισμό τομείς, η εκτιμώμενη συνεισφορά του τουρισμού αυξάνεται στο 10 % του ΑΕγχΠ και στο 12 % του εργατικού δυναμικού⁶.

¹ Απόφαση 1999/35/ΕΚ της Επιτροπής, της 9ης Δεκεμβρίου 1998, για τις διαδικασίες εφαρμογής της οδηγίας 95/57/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με τη συλλογή στατιστικών στοιχείων στον τομέα του τουρισμού (ΕΕ L 9 της 15.1.1999, σ. 23).

² Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Η Ευρώπη, ο πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο — ένα νέο πλαίσιο πολιτικής για τον ευρωπαϊκό τουρισμό», COM(2010) 352 τελικό της 30ής Ιουνίου 2010.

³ Άρθρο 6, στοιχείο δ), και άρθρο 195 της ΣΛΕΕ (ΕΕ C 83 της 30.3.2010, σ. 1 και σ. 47).

⁴ Άρθρο 195, ΣΛΕΕ.

⁵ «Sustainable Tourism as a Factor of Cohesion among European Regions» (Ο βιώσιμος τουρισμός ως παράγων συνοχής μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών). Επιτροπή των Περιφερειών, Μάρτιος 2006 (σ. 9).

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Η Ευρώπη, ο πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο — ένα νέο πλαίσιο πολιτικής για τον ευρωπαϊκό τουρισμό», COM(2010) 352 τελικό της 30ής Ιουνίου 2010.

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

4. Οι δράσεις των διαρθρωτικών ταμείων στον τομέα του τουρισμού αποσκοπούν, κατά κύριο λόγο, στη δημιουργία και τη διατήρηση θέσεων απασχόλησης, καθώς και στη συμβολή στην οικονομική μεγέθυνση. Ειδικότερα, αναμένεται να συμβάλουν στην ισορροπημένη και βιώσιμη ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων, καθώς και της απασχόλησης και των ανθρώπινων πόρων⁷. Κατά την περίοδο 2000–2006, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συγχρηματοδότησε παραγωγικές επενδύσεις για τη δημιουργία και τη διαφύλαξη θέσεων εργασίας, καθώς και για την ανάπτυξη του τουρισμού και επενδύσεων στον τομέα του πολιτισμού, υπό την προϋπόθεση ότι οι νέες θέσεις εργασίας θα ήταν βιώσιμες⁸.
5. Η συγχρηματοδότηση των έργων από την ΕΕ πραγματοποιείται μέσω πολυετών επιχειρησιακών προγραμμάτων. Στα εν λόγω προγράμματα ορίζονται προτεραιότητες, καθεμιά εκ των οποίων περιλαμβάνει σειρά μέτρων. Ορισμένα από τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν στήριξη του τομέα του τουρισμού.
6. Τα προγράμματα καταρτίζονται από τα κράτη μέλη κατόπιν διαδικασίας διαβούλευσης μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, καθώς και των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων στα κράτη μέλη. Η Επιτροπή αξιολογεί και εγκρίνει τα προγράμματα.
7. Οι επιμέρους προτάσεις έργων υποβάλλονται από τους φορείς προώθησης των έργων. Οι εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές που ορίζουν τα κράτη μέλη διοργανώνουν διαδικασίες επιλογής και εγκρίνουν τα έργα. Οι φορείς προώθησης οφείλουν να υποβάλλουν στις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές πληροφοριακά στοιχεία για την παρακολούθηση της προόδου των έργων και της επίτευξης των στόχων.

⁷ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία, αιτιολογική σκέψη 5 (ΕΕ L 161 της 26.6.1999, σ. 1).

⁸ Άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1783/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 1999, σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, (ΕΕ L 213 της 13.8.1999, σ. 1).

8. Όσον αφορά την περίοδο προγραμματισμού 2000–2006, τα διαρθρωτικά ταμεία διέθεσαν 7 994 εκατομμύρια ευρώ για τον τομέα του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων 4 623 εκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ για υλικές επενδύσεις (π.χ. κέντρα πληροφόρησης, τουριστικά καταλύματα, εγκαταστάσεις εστίασης). Τα υπόλοιπα 3 371 εκατομμύρια ευρώ αφορούσαν επενδύσεις σε άυλα στοιχεία (π.χ. ανάπτυξη και παροχή τουριστικών υπηρεσιών, αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες και δραστηριότητες αναψυχής, κληρονομιά), επιμεριζόμενες υπηρεσίες και επαγγελματική κατάρτιση και δεν καλύφθηκαν από τον έλεγχο αυτό⁹.

⁹ Ιούνιος 2009.

Φωτογραφία 2 — Κατασκευή νέου περιφερειακού θεάτρου (Γαλλία)

© Ευρωπαϊκή Ένωση

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Δεκέμβριος 2009.

Ο ΕΛΕΓΧΟΣ

ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

9. Το Συνέδριο έλεγξε έργα υλικών επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού, τα οποία συγχρηματοδοτήθηκαν από το ΕΤΠΑ κατά την περίοδο προγραμματισμού 2000–2006. Δεκάδες χιλιάδες έργα συγχρηματοδοτήθηκαν κατά τον τρόπο αυτό, μέχρι ποσοστού 50 % κατά μέγιστο όριο σε περιφέρειες του Στόχου 2¹⁰ και μέχρι ποσοστού 75 % σε περιφέρειες του Στόχου 1¹¹. Ο αριθμός των επιχειρησιακών προγραμμάτων και τα ποσά που διατέθηκαν ανά κράτος μέλος παρουσιάζονται στο **παράρτημα I**.
10. Κύριος στόχος του ελέγχου ήταν να αξιολογηθεί κατά πόσο τα έργα στον τομέα του τουρισμού:
- οδήγησαν στα αναμενόμενα αποτελέσματα,
 - παρήγαγαν βιώσιμα αποτελέσματα,
 - υλοποιήθηκαν ως αποτέλεσμα της στήριξης της ΕΕ.

¹⁰ Ο Στόχος 2 ενισχύει την κοινωνική και οικονομική ανασυγκρότηση περιοχών που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικές δυσκολίες.

¹¹ Ο Στόχος 1 ενισχύει την ανάπτυξη και τη διαρθρωτική προσαρμογή αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

11. Πραγματοποιήθηκε έρευνα (βλέπε **πλαίσιο 1**) σε τυχαίο δείγμα 206 έργων, προκειμένου να σχηματιστεί μια αντιπροσωπευτική εικόνα της κατάστασης. Τα έργα που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο 26 προγραμμάτων που αφορούσαν εννέα κράτη μέλη, σε περιφέρειες όπου είχαν διατεθεί πόροι για έργα στον τομέα του τουρισμού. Στο **παράρτημα II** παρέχονται λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των έργων που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας και στα οποία πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις, ανά κράτος μέλος και επιχειρησιακό πρόγραμμα.

ΠΛΑΙΣΙΟ 1

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Γενικές πληροφορίες σχετικά με το έργο.

Αποτελέσματα του έργου όσον αφορά:

- τις άμεσες θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν ή διαφυλάχθηκαν,
- την τουριστική δυναμικότητα,
- τον όγκο δραστηριότητας,
- την οικονομική βιωσιμότητα και
- άλλες πτυχές.

Επιρροή της ενίσχυσης της ΕΕ ή ενισχύσεων από άλλη πηγή στο έργο

Παράγοντες επιτυχίας ή αποτυχίας

- 12.** Στο ερωτηματολόγιο απάντησε το 98,5 % των φορέων προώθησης των έργων που συνέθεσαν το δείγμα και οι απαντήσεις καταχωρίστηκαν σε βάση δεδομένων του Συνεδρίου που σχεδιάστηκε για την ανάλυσή τους.
- 13.** Προκειμένου να επιβεβαιωθεί η ακρίβεια των απαντήσεων των φορέων προώθησης των έργων, έγιναν οι εξής ενέργειες:
- α) πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε 52 έργα (ήτοι στο 25 % των έργων που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας) σε εννέα περιφέρειες τεσσάρων κρατών μελών (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία και Ισπανία).
 - β) ζητήθηκε από τις διαχειριστικές αρχές να επιβεβαιώσουν την ακρίβεια των απαντήσεων των φορέων προώθησης των έργων όσον αφορά τα έργα στα οποία δεν πραγματοποιήθηκαν επίτοπιες επισκέψεις.
 - γ) επιπλέον, πραγματοποιήθηκε, σε σχέση με όλα τα έργα που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας, έλεγχος βάσει σημαντικών εγγράφων που υπέβαλαν οι διαχειριστικές αρχές, όπως αιτήσεις επιχορήγησης, αποφάσεις επιχορήγησης, καθώς και τυχόν εκθέσεις αξιολόγησης.
- 14.** Σε συνέχεια των ενεργειών αυτών, η βάση δεδομένων ενημερώθηκε με τις διορθωμένες απαντήσεις. Τα συμπεράσματα του ελέγχου βασίζονται στα πληροφοριακά στοιχεία που περιέχονται στη βάση δεδομένων και στα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο των επισκέψεων σε έργα.

Φωτογραφία 3 — Το πλακόστρωτο και το ξύλινο στηθαίο διευκολύνουν την πρόσβαση σε παράκτιο χώρο αρχαιολογικού ενδιαφέροντος (Ιταλία)

© Ευρωπαϊκή Ένωση
 Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Δεκέμβριος 2009.

15. Ο έλεγχος διενεργήθηκε κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ του Οκτωβρίου του 2009 και του Ιουνίου του 2010.

ΕΙΔΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΘΕΣΑΝ ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

16. Από τον **πίνακα 1** καθίσταται εμφανής ο βαθμός της ποικιλομορφίας των 206 έργων που περιλήφθηκαν στο δείγμα, σύμφωνα με το σύστημα ταξινόμησης που ανέπτυξε το Συνέδριο στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΕΙΔΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΠΑ

	Έργα	
	Αριθμός	% ¹
A. Υποδομές/δημόσιος εξοπλισμός	54	26
Λιμένας, μαρίνα, αγκυροβόλια, παραλιακό μέτωπο	19	9,2
Διευκόλυνση πρόσβασης, μονοπάτια, δρόμοι πεζοπορίας και ποδηλασίας, δρόμοι, χώροι στάθμευσης	19	9,2
Υποδομές άλλου είδους	9	4,4
Βελτίωση παραλίας	4	1,9
Εξωραϊσμός τοπίου	3	1,5
B. Φιλοξενία και εστίαση	53	26
Ξενοδοχείο	38	18,4
Χώρος κατασκήνωσης	4	1,9
Άλλα είδη εγκαταστάσεων φιλοξενίας και εστίασης	11	5,3
Γ. Μουσεία και ιστορικά μνημεία	48	23
Μουσείο/χώρος πολιτιστικού ενδιαφέροντος (αρχαιολογικό κέντρο...)	39	18,9
Ιστορικό μνημείο/πολιτιστική κληρονομιά (εκκλησία, πύργος, ανάκτορο...)	9	4,4
Δ. Θέρετρα διακοπών και κέντρα αναψυχής	21	10
Κέντρο αναψυχής (θεματικό πάρκο, πισίνα, ζωολογικός κήπος, ενυδρείο...)	15	7,3
Θέρετρο διακοπών (περιλαμβάνει διαμονή, εστίαση και δραστηριότητες)	6	2,9
E. Λοιπά	30	15
Συνεδριακό κέντρο, κέντρο εκδηλώσεων, πολυχώρος	9	4,4
Αθλητικό κέντρο	2	1,0
Βιβλιοθήκη, αρχείο	2	1,0
Πρωώθηση του τουρισμού, γραφείο τουρισμού, σημεία πληροφόρησης	6	2,9
Κέντρο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, φυσικό καταφύγιο	4	1,9
Λοιπά	7	3,4
Σύνολο έργων του δείγματος	206	100

¹ Τα εν λόγω αριθμητικά στοιχεία αντικατοπτρίζουν το ποσοστό του δείγματος στο οποίο αντιστοιχούν τα διάφορα είδη δραστηριοτήτων, βάσει του αριθμού των έργων (είναι επίσης αντιπροσωπευτικά του ποσοστού των δαπανών του ΕΤΠΑ για κάθε είδος δραστηριότητας επί του συνολικού πληθυσμού).

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

17. Συνολικά, το 76 % της χρηματοδότησης του ΕΤΠΑ χορηγήθηκε σε φορείς προώθησης δημόσιων έργων. Τα έργα αυτά χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου με δημόσιους πόρους, καθώς η χρηματοδότηση της ΕΕ συμπληρώνεται με χρηματοδότηση από εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές. Στο **γράφημα 1** τα έργα διακρίνονται σε δημόσια και ιδιωτικά σύμφωνα με το σύστημα ταξινόμησης που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού.

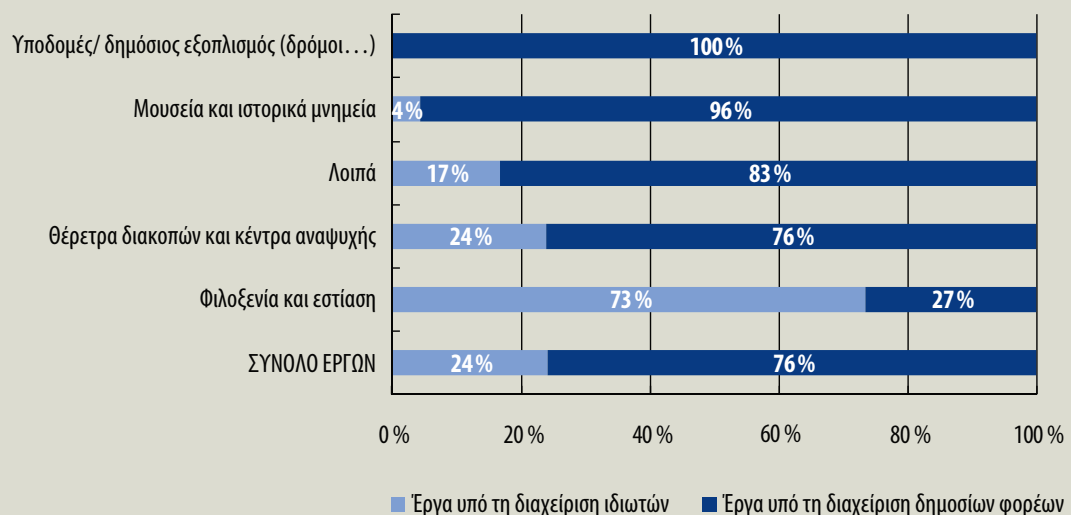
Φωτογραφία 4 — Νέα εσωτερική πισίνα θαλάσσιου νερού την οποία επισκέπτονται τόσο τουρίστες όσο και κάτοικοι της περιοχής (Γερμανία)

© Ευρωπαϊκή Ένωση
Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Φεβρουάριος 2010.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

ΤΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΕΥΧΘΗΚΑΝ ΤΑ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ;

- 18.** Όπως αναφέρεται στο σημείο 11, για να αξιολογηθεί κατά πόσο τα έργα πέτυχαν τους στόχους τους, πραγματοποιήθηκε έρευνα βάσει ερωτηματολογίου. Το Συνέδριο απέστειλε ερωτηματολόγιο στους φορείς προώθησης 206 έργων, οι οποίοι έλαβαν συνολικά χρηματοδότηση ύψους 369 εκατομμυρίων ευρώ από πόρους της ΕΕ (ποσό που αντιστοιχεί στο ένα τρίτο σχεδόν του συνολικού κόστους των εν λόγω έργων). Η έρευνα κατέστησε δυνατή τη μέτρηση της αύξησης της τουριστικής δραστηριότητας και δυναμικότητας, καθώς και των άμεσων θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν. Το Συνέδριο εξέτασε αιτήσεις χρηματοδότησης και αποφάσεις επιχορήγησης στις οποίες περιλαμβάνεται περιγραφή του αποτελέσματος που οι φορείς προώθησης των έργων προτίθενται να επιτύχουν με τα έργα τους.
- 19.** Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το 73 % των έργων συνέβαλε στην αύξηση της ετήσιας τουριστικής δραστηριότητας, το 74 % αύξησε τη δυναμικότητα υποδοχής τουριστών μιας περιοχής και το 58 % των έργων είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ή τη διατήρηση άμεσων θέσεων εργασίας. Το 44 % των έργων οδήγησε σε αποτελέσματα και στις τρεις κατηγορίες, ενώ το 8 % επέφερε αποτελέσματα εκτός των τριών προαναφερθεισών κατηγοριών.

Φωτογραφία 5 — Μονοπάτι για πεζοπορία και ποδηλασία (Γαλλία)

© Ευρωπαϊκή Ένωση

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Φεβρουάριος 2010.

ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

- 20.** Συνήθως, η αύξηση της τουριστικής κίνησης έχει θετικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία και στην έμμεση απασχόληση, δίνοντας ώθηση στην οικονομική μεγέθυνση. Στο πλαίσιο του ελέγχου επιχειρήθηκε να μετρηθεί ο όγκος της τουριστικής δραστηριότητας που δημιουργήθηκε ως άμεση απόρροια των έργων. Ο όγκος μπορεί να εκφράζεται με διάφορους τρόπους, παραδείγματος χάριν βάσει της πληρότητας ξενοδοχειακών κλινών, των διανυκτερεύσεων σε χώρους κατασκήνωσης, του αριθμού επισκεπτών σε μουσεία κ.λπ.
- 21.** Στην περίπτωση 142 έργων (70 %), η αίτηση επιχορήγησης περιλάμβανε ως στόχο την αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας. Ο στόχος αυτός επιτεύχθηκε από 111 από τα εν λόγω έργα. Επιπλέον, 34 ακόμη έργα είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας χωρίς να έχει διατυπωθεί ρητά ο στόχος αυτός, ανεβάζοντας το σύνολο των έργων που αύξησαν την τουριστική δραστηριότητα σε 145. Γενικώς, οι επιχορηγήσεις καταβλήθηκαν ανεξαρτήτως της επίτευξης των στόχων, και η επίτευξη αποτελεσμάτων τέθηκε ως προϋπόθεση για την καταβολή της επιχορήγησης στην περίπτωση έξι μόνον από τα έργα του δείγματος, εκ των οποίων πέντε πέτυχαν τους στόχους τους.
- 22.** Σε ένα έργο ανάπτυξης ενός συγκροτήματος λουτρών με θαλάσσιο νερό στη Γερμανία, το οποίο περιλάμβανε προηγουμένως μία πισίνα και μία σάουνα, προστέθηκε ένα κέντρο ευεξίας με επιπλέον καμπίνες σάουνας, ανοικτή πισίνα και άλλες εγκαταστάσεις (**φωτογραφία 4**). Το κόστος του έργου ανήλθε συνολικά σε 16,9 εκατομμύρια ευρώ, ποσοστό 41 % των οποίων προήλθε από το ΕΤΠΑ. Μετά την ολοκλήρωσή του, ο ετήσιος αριθμός επισκεπτών αυξήθηκε από 92 000 σε 129 000.
- 23.** Στη Γαλλία, ένα δημόσιο έργο αφορούσε τη μετατροπή μιας παλαιάς σιδηροδρομικής γραμμής που είχε περιπέσει σε αχρησία, για τη δημιουργία δρόμου πεζοπορίας και ποδηλασίας μήκους 26 χιλιομέτρων (**φωτογραφία 5**). Ο αριθμός των χρηστών, από μηδενικός το 2003 αυξήθηκε σε 23 000 το 2008. Ένα ηλεκτρονικό σύστημα καταμέτρησης καταγράφει τον αριθμό των χρηστών και τα σχετικά αριθμητικά στοιχεία υποβάλλονται τακτικά στο τοπικό γραφείο τουρισμού. Το συνολικό κόστος του έργου ανήλθε σε 1,6 εκατομμύρια ευρώ, ποσοστό 39 % των οποίων προήλθε από το ΕΤΠΑ.

- 24.** Ένα άλλο έργο στη Γερμανία, το οποίο αφορούσε την κατασκευή ξύλινης γέφυρας για τη ζεύξη των όχθων ποταμού και τη σύνδεση μονοπατιών ποδηλασίας και πεζοπορίας, καθώς και την κατασκευή εξέδρας πρόσδεσης κανό (**φωτογραφία 6**), ολοκληρώθηκε επιτυχώς και ενθάρρυνε την πραγματοποίηση στη γύρω περιοχή πολιτιστικών εκδηλώσεων μικρής κλίμακας, όπως συγκεντρώσεις για απογευματινό καφέ σε έναν παλιό, ανακαινισμένο αχυρώνα. Ωστόσο, ο ακριβής βαθμός επιτυχίας δεν είναι γνωστός, δεδομένου ότι δεν έχει μετρηθεί ο όγκος δραστηριότητας που αποτελεί απόρροια του συγκεκριμένου έργου. Το συνολικό κόστος του έργου ανήλθε σε 139 426 ευρώ, ποσοστό 49 % των οποίων προήλθε από το ΕΤΠΑ.
- 25.** Στη Γαλλία, ένα έργο αφορούσε την αγορά και ανακαίνιση μιας κατοικίας παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, και τη μετατροπή της σε μουσείο οίνου, σε ένα ιστορικό χωριό (**φωτογραφία 7**). Το μουσείο προσέλκυσε 4 000 επισκέπτες κατά το πρώτο έτος λειτουργίας του αλλά, έκτοτε, ο αριθμός των επισκεπτών μειώθηκε στο ήμισυ, με αποτέλεσμα το μουσείο να λειτουργεί πλέον μόνο κατά τους θερινούς μήνες. Κατά την περίοδο λειτουργίας του, το μουσείο συμβάλλει στην προαγωγή των προϊόντων της περιφέρειας και της αμπελουργίας εν γένει. Το συνολικό κόστος του έργου ανήλθε σε 0,8 εκατομμύρια ευρώ, ποσοστό 42 % των οποίων προήλθε από το ΕΤΠΑ.

Φωτογραφία 6 — Ξύλινη γέφυρα σε ποταμό για τη σύνδεση μονοπατιών ποδηλασίας και πεζοπορίας και εξέδρα πρόσδεσης κανό (Γερμανία)

© Ευρωπαϊκή Ένωση

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Δεκέμβριος 2009.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ

- 26.** Πολλά έργα στον τομέα του τουρισμού αποσκοπούν στην αύξηση της δυναμικότητας και, επομένως, στη διευκόλυνση της αύξησης της τουριστικής δραστηριότητας. Η αύξηση αυτή, στην οποία οδηγεί άμεσα ένα έργο, είναι δυνατό να εκφράζεται με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, όπως πρόσθετα δωμάτια ή κλίνες (στην περίπτωση ξενοδοχειακών μονάδων), τρέχοντα χιλιόμετρα (στην περίπτωση μονοπατιών πεζοπορίας, ποδηλατόδρομων κ.λπ.), θέσεις σε χώρους κατασκήνωσης, θέσεις αγκυροβολίας, θέσεις (στην περίπτωση θεάτρων και χώρων εστίασης).
- 27.** Τα 120 έργα, των οποίων δεδηλωμένος στόχος ήταν η αύξηση της τουριστικής δυναμικότητας, πέτυχαν το 93 % της επιδιωκόμενης αύξησης. Επιπλέον, 32 έργα οδήγησαν σε αύξηση της δυναμικότητας, χωρίς αυτό να περιλαμβάνεται στους στόχους τους.
- 28.** Στην Ισπανία, ένα έργο αποσκοπούσε στη μετατροπή κτιρίου που παλαιότερα στέγαζε μονή σε ξενοδοχείο δυναμικότητας 30 δίκλιων δωματίων (**φωτογραφία 8**). Πρωταρχικός στόχος ήταν η διάσωση ενός κτιρίου σημαντικού για την αρχιτεκτονική κληρονομιά της περιοχής και οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης αποφάσισαν να το αξιοποιήσουν τουριστικά. Επιπλέον, η διαδικασία αυτή είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία 20 άμεσων θέσεων εργασίας. Το συνολικό κόστος του έργου ανήλθε σε 3,6 εκατομμύρια ευρώ, ποσοστό 75 % των οποίων προήλθε από το ΕΤΠΑ.
- 29.** Δεν αποσκοπούσαν όλα τα έργα στη δημιουργία πρόσθετης δυναμικότητας και ορισμένα αφορούσαν την ανανέωση της υπάρχουσας υποδομής. Στη Γαλλία, ένα έργο αποσκοπούσε στην ανακαίνιση δωματίων υπάρχοντος ξενοδοχείου, ώστε να διατηρηθεί το υφιστάμενο επίπεδο δραστηριότητας (4 200 διανυκτερεύσεις/έτος), καθώς και στη διατήρηση 1,2 θέσεων εργασίας. Το συνολικό κόστος του έργου ανήλθε σε 253 254 ευρώ, ποσοστό 14 % των οποίων προήλθε από το ΕΤΠΑ.
- 30.** Άλλα έργα επικεντρώθηκαν στη βελτίωση των υποδομών μιας περιοχής. Σε μια παράκτια περιφέρεια της Ιταλίας, ένα δημόσιο έργο προέβλεπε την κατασκευή δρόμων μήκους 37 χιλιομέτρων, μονοπατιών πεζοπορίας/ποδηλασίας μήκους 9 χιλιομέτρων, χώρων στάθμευσης και ανάπαυσης, καθώς και ορισμένων σημείων πανοραμικής θέας. Γενικός στόχος του έργου ήταν η βελτίωση της πρόσβασης σε σειρά δυσπρόσιτων παράκτιων τοποθεσιών και η ενίσχυση του τοπικού τουρισμού. Το συνολικό κόστος του έργου ανήλθε σε 4 εκατομμύρια ευρώ, ποσοστό 49 % των οποίων προήλθε από το ΕΤΠΑ.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Ή ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- 31.** Η δημιουργία ή η διατήρηση θέσεων απασχόλησης είναι καθοριστικοί παράγοντες στην προσπάθεια για ισορροπημένη βιώσιμη ανάπτυξη της οικονομίας και της απασχόλησης. Από την εξέταση των αποφάσεων επιχορήγησης έργων προέκυψε ότι 116 έργα, ήτοι ποσοστό 58 %, είχαν συμπεριλάβει ως αναμενόμενο αποτέλεσμα τη δημιουργία ή τη διατήρηση θέσεων εργασίας. Άλλα έργα οδήγησαν στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, χωρίς αυτό να έχει προβλεφθεί ρητώς ως στόχος στα έγγραφα της αίτησης επιχορήγησης. Παραδείγματος χάριν, ένα έργο στο Βέλγιο, το οποίο εξετάστηκε στο πλαίσιο της έρευνας και το οποίο αφορούσε μουσεία τέχνης και ιστορίας, οδήγησε στη δημιουργία 57 θέσεων εργασίας, μολοντί στα έγγραφα της αίτησης επιχορήγησης δεν υπήρχε σχετική αναφορά. Το συνολικό κόστος του έργου ανήλθε σε 30,5 εκατομμύρια ευρώ, ποσοστό 20 % των οποίων προήλθε από το ΕΤΠΑ.
- 32.** Από τις απαντήσεις που ελήφθησαν στο ερωτηματολόγιο προκύπτει ότι, συνολικά, δημιουργήθηκαν (1 515) ή διατηρήθηκαν (1 005) 2 520 άμεσες θέσεις εργασίας. Ποσοστό 23,5 % των θέσεων αυτών καλύφθηκε από γυναίκες.

Φωτογραφία 7 — Κτίριο παραδοσιακής αρχιτεκτονικής που ανακαινίστηκε για να χρησιμοποιηθεί ως μουσείο οίνου (Γαλλία)

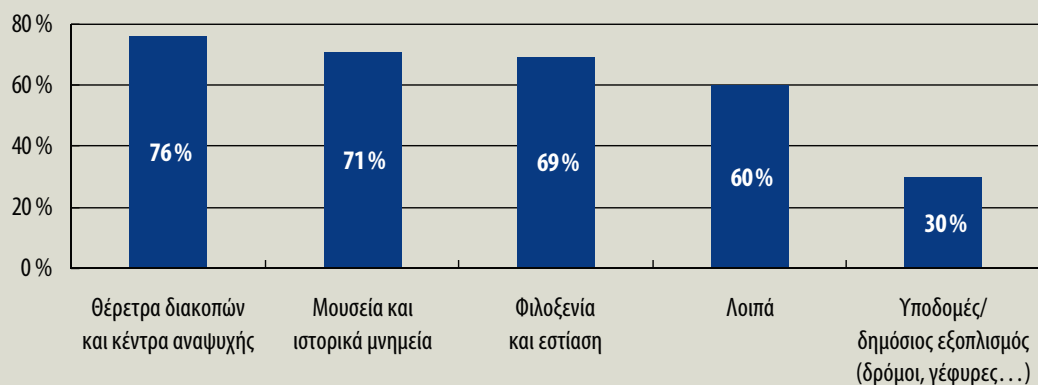

© Ευρωπαϊκή Ένωση
Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Δεκέμβριος 2009.

- 33.** Επί του συνόλου των έργων που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας, το 58 % είχε θετικά αποτελέσματα στον τομέα της απασχόλησης. Εκ της φύσεώς τους, ορισμένοι τομείς δραστηριότητας παρέχουν μεγαλύτερες δυνατότητες δημιουργίας θέσεων εργασίας σε σύγκριση με άλλους. Η κατηγορία «Θέρετρα διακοπών και κέντρα αναψυχής» ήταν εκείνη με το υψηλότερο ποσοστό έργων που οδήγησαν στη δημιουργία ή τη διατήρηση θέσεων εργασίας. Λιγότερες ήταν οι θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν στο πλαίσιο έργων της κατηγορίας «Υποδομές και δημόσιος εξοπλισμός» όπου, συχνά, μετά την ολοκλήρωση και τη θέση του έργου σε λειτουργία, δεν απαιτείται παρά μικρός αριθμός προσωπικού συντήρησης (**γράφημα 2**).
- 34.** Τα 116 έργα (58 %), σε σχέση με τα οποία είχαν τεθεί στόχοι όσον αφορά τη δημιουργία και τη διατήρηση άμεσων θέσεων εργασίας, πέτυχαν σε ποσοστό 75 % τον επιδιωκόμενο αριθμό θέσεων εργασίας. Από τα 116 έργα, τα 18 δεν πέτυχαν αποτελέσματα από την άποψη της δημιουργίας ή της διατήρησης άμεσων θέσεων εργασίας και, σε τέσσερις περιπτώσεις, η επιχορήγηση είχε εγκριθεί υπό την προϋπόθεση της επίτευξης θετικών αποτελεσμάτων. Αντιθέτως, ποσοστό 14 % των έργων οδήγησε στη δημιουργία ή τη διατήρηση θέσεων εργασίας μολονότι δεν είχε τεθεί σχετικός στόχος.
- 35.** Στη Γαλλία, ένα έργο κατασκευής μιας νέας δημόσιας πισίνας οδήγησε στη δημιουργία 12 θέσεων εργασίας. Εξ αυτών, δύο αφορούσαν τη συντήρηση των εγκαταστάσεων, η οποία στη συνέχεια ανατέθηκε σε εξωτερικό πάροχο υπηρεσιών. Από τις θέσεις εργασίας στην παλαιά πισίνα, η λειτουργία της οποίας έπρεπε να διακοπεί, διατηρήθηκαν 1,5. Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί στον αριθμό θέσεων εργασίας που είχε προταθεί στην αίτηση επιχορήγησης. Το συνολικό κόστος του έργου ανήλθε σε 4,4 εκατομμύρια ευρώ, ποσοστό 17 % των οποίων προήλθε από το ΕΤΠΑ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Ή ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΑΜΕΣΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Ποσοστό εντός καθεμιάς από τις πέντε κατηγορίες. Ο συνολικός μέσος όρος είναι 58 %.

- 36.** Στη Γερμανία, ένα ιδιωτικό έργο αφορούσε τη δημιουργία ξενώνα νέων με αθλητικές εγκαταστάσεις. Κατά την έναρξη της λειτουργίας του ξενώνα, το 2004, δημιουργήθηκαν 17 θέσεις εργασίας, αριθμός που αντιστοιχεί στον στόχο που είχε τεθεί. Κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου, στις εγκαταστάσεις απασχολούνταν 26 άτομα με διάφορες ιδιότητες. Το συνολικό κόστος του έργου ανήλθε σε 11,1 εκατομμύρια ευρώ, ποσοστό 23 % των οποίων προήλθε από το ΕΤΠΑ.
- 37.** Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, η έγκριση της χρηματοδότησης δεν ήταν συνδεδεμένη με τα αποτελέσματα στον τομέα της δημιουργίας ή της διατήρησης θέσεων εργασίας. Τέτοιες προϋποθέσεις τέθηκαν στην περίπτωση 43 μόνον έργων και, όσον αφορά την υποχρέωση επίτευξης αποτελεσμάτων στον τομέα της απασχόλησης, η κατάσταση διέφερε σημαντικά στις διάφορες περιφέρειες όπου πραγματοποιήθηκε έλεγχος (βλέπε **πλαίσιο 2**).

ΠΛΑΙΣΙΟ 2

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Στην περίπτωση ορισμένων έργων στη Γερμανία, στα οποία πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις, οι επιχορηγήσεις καταβλήθηκαν υπό την προϋπόθεση της δημιουργίας συγκεκριμένου αριθμού θέσεων εργασίας. Οι εν λόγω θέσεις εργασίας έπρεπε στη συνέχεια να διατηρηθούν για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών.

Σε μια περιφέρεια της Ισπανίας, σύμφωνα με τους κανόνες για τη χορήγηση ενισχύσεων στον τομέα του τουρισμού, οι φορείς προώθησης που υποβάλλουν αίτηση επιχορήγησης έργου υποχρεούνται να αναλαμβάνουν επίσημη δέσμευση να μην προβούν σε μείωση των θέσεων εργασίας. Η σχετική δήλωση πρέπει να συνοδεύει απαραίτητα την αίτηση επιχορήγησης.

Στην Ιταλία, ένα έργο που αφορούσε τον εκσυγχρονισμό ξενοδοχείου έλαβε επιχορήγηση από το ΕΤΠΑ υπό την προϋπόθεση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της διατήρησής τους για ελάχιστο χρονικό διάστημα πέντε ετών. Ωστόσο, στην περίπτωση ενός άλλου έργου, το οποίο αφορούσε την επέκταση και ανακαίνιση ξενοδοχείου, τέθηκε ως προϋπόθεση η διατήρηση των θέσεων εργασίας μόνο για ένα έτος. Επιπλέον, ο αριθμός των νέων θέσεων εργασίας μπορούσε να αποκλίσει έως και κατά 30 %, χωρίς αυτό να επισύρει κυρώσεις ή να συνεπάγεται υποχρέωση επιστροφής της επιχορήγησης.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, προϋποθέσεις σχετικές με την απασχόληση τέθηκαν στην περίπτωση 11 επί συνόλου 14 ολοκληρωθέντων έργων. Ο αριθμός των θέσεων εργασίας που προσδοκείται να δημιουργηθούν εκτιμάται κατά τον χρόνο λήψης της απόφασης επιχορήγησης και η σχετική μέτρηση πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση του έργου, βάσει μαθηματικών τύπων που βασίζονται στις δαπάνες. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τη σχετική υποχρέωση, η διαχειριστική αρχή αποφασίζει να αιτηθεί τη μερική επιστροφή της επιχορήγησης από τον φορέα προώθησης του έργου.

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ, ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

- 38.** Στις περιφέρειες όπου πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις, οι διαχειριστικές αρχές ακολούθησαν διάφορες μεθόδους για την παρακολούθηση των επιδόσεων των έργων, όπως προκύπτει από τα σημεία που ακολουθούν.
- 39.** Όσον αφορά τα έργα που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας στη Γαλλία, στις αιτήσεις ή στις αποφάσεις επιχορήγησης δεν περιλαμβάνονται συστηματικά τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την άποψη της δημιουργίας θέσεων εργασίας, της τουριστικής δραστηριότητας ή της τουριστικής δυναμικότητας· όταν δε εμφανίζονται, παρέχονται για λόγους ενημέρωσης, δεδομένου ότι σε κανένα από τα έργα που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας δεν είχε τεθεί ως προϋπόθεση για τη λήψη επιχορήγησης από το ΕΤΠΑ η επίτευξη αποτελεσμάτων. Οι διαχειριστικές αρχές δεν παρακολουθούν συστηματικά την επίτευξη αποτελεσμάτων αυτού του είδους.

Φωτογραφία 8 — Κτίριο που παλαιότερα στέγαζε μοναστήρι μετατράπηκε σε ξενοδοχείο τεσσάρων αστέρων (Ισπανία)

© Ευρωπαϊκή Ένωση
 Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Ιανουάριος 2010.

- 40.** Στην Ισπανία, έχουν τεθεί γενικά κριτήρια για την επιλογή των έργων, τα οποία επιτρέπουν την επιλογή έργων που προτείνει μια εθνική, περιφερειακή ή τοπική αρχή, εφόσον αυτά σχετίζονται με την ιστορική ή την πολιτιστική κληρονομιά ή τον τουρισμό. Ποσοτικοποιημένοι στόχοι ορίζονται μόνο σε επίπεδο μέτρου. Ένα από τα έργα που συνέθεσαν το δείγμα προέβλεπε ποσοτικοποιημένους στόχους όσον αφορά την αύξηση της τουριστικής δυναμικότητας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Το εν λόγω έργο προέβλεπε στόχους όσον αφορά το εμβαδό του προς ανακαίνιση κτιρίου, τον αναμενόμενο ετήσιο αριθμό επισκεπτών και τον αριθμό των θέσεων εργασίας (άμεσων και έμμεσων) που επρόκειτο να δημιουργηθούν. Για κανένα από τα έργα στα οποία πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις τέτοιοι δείκτες δεν αποτελούσαν προϋπόθεση για την εξασφάλιση επιχορήγησης από το ΕΤΠΑ.
- 41.** Σε μία περιφέρεια της Γερμανίας όπου πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις, συγχρηματοδοτήθηκαν μόνον έργα κατασκευής δημόσιων τουριστικών υποδομών και εγκαταστάσεων. Όσον αφορά τα έργα στα οποία πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις, οι διαχειριστικές αρχές είχαν ορίσει ποσοτικώς προσδιορισίμους δείκτες αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση των έργων που οδήγησαν στη δημιουργία ή τη διατήρηση άμεσων θέσεων εργασίας, στην αίτηση επιχορήγησης δεν προβλέπονταν ποσοτικώς προσδιορισίμοι γενικοί ή επιμέρους στόχοι όσον αφορά τη δημιουργία ή τη διατήρηση θέσεων εργασίας. Οι διαχειριστικές αρχές υποβάλλουν στοιχεία σχετικά με τα αποτελέσματα σε επίπεδο προτεραιότητας και μέτρου.
- 42.** Στην άλλη περιφέρεια της Γερμανίας στην οποία πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις, στην περίπτωση των έργων που οδήγησαν στη δημιουργία άμεσων θέσεων εργασίας, η αίτηση ενίσχυσης προέβλεπε ποσοτικώς προσδιορισίμους γενικούς ή επιμέρους στόχους για τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Όσον αφορά τα ιδιωτικά έργα στα οποία πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις, η δημιουργία θέσεων εργασίας αποτελούσε προϋπόθεση για τη λήψη της επιχορήγησης και οι ιδιώτες φορείς προώθησης έργων υπέβαλαν στις διαχειριστικές αρχές στοιχεία σχετικά με τον επιδιωκόμενο όγκο τουριστικής δραστηριότητας. Σε δύο περιπτώσεις έργων προβλέπονταν επιμέρους στόχοι σχετικοί με την αύξηση της δυναμικότητας. Σε δύο περιπτώσεις ιδιωτικών έργων, οι διαχειριστικές αρχές παρακολούθησαν κατά πόσο δημιουργήθηκαν πράγματι θέσεις εργασίας και ο προβλεπόμενος αριθμός κλινών. Οι διαχειριστικές αρχές προβαίνουν σε τελική επαλήθευση στο τέλος της περιόδου δέσμευσης (πέντε έτη από την ολοκλήρωση του έργου όσον αφορά τις θέσεις εργασίας και δεκαπέντε έτη όσον αφορά τις υποδομές), προκειμένου να διαπιστώσουν εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις της απόφασης.

- 43.** Σε μία από τις περιφέρειες της Ιταλίας που επισκέφθηκε το κλιμάκιο ελέγχου, και τα έξι έργα στα οποία πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις περιλάμβαναν τα αναμενόμενα αποτελέσματα όσον αφορά την αύξηση της τουριστικής δυναμικότητας. Στο ήμισυ των έργων αυτών, οι αιτήσεις επιχορήγησης περιλάμβαναν ποσοτικώς προσδιορισμένα αναμενόμενα αποτελέσματα όσον αφορά την τουριστική δραστηριότητα. Στην περίπτωση των άλλων μισών έργων, η τουριστική δραστηριότητα παρουσιαζόταν εμμέσως, μέσω της συμπερίληψης στον λογαριασμό οικονομικού αποτελέσματος που περιεχόταν στις αιτήσεις επιχορήγησης στοιχείων σχετικών με τα προβλεπόμενα έσοδα. Στις αιτήσεις επιχορήγησης για πέντε έργα περιλαμβάνονταν τα αναμενόμενα αποτελέσματά τους όσον αφορά τη δημιουργία άμεσων θέσεων εργασίας, τα οποία σε τέσσερις περιπτώσεις ήταν ποσοτικώς προσδιορισμένα.
- 44.** Στην ίδια περιφέρεια, οι δείκτες που αφορούν τη δημιουργία θέσεων εργασίας ήταν υποχρεωτικοί μόνο σε σχέση με τα ιδιωτικά έργα, όπου αποτελούν συνιστώσα της εκ των προτέρων αξιολόγησης. Η διατήρηση της απασχόλησης είναι υποχρεωτική για καθορισμένο χρονικό διάστημα, κατά τη διάρκεια του οποίου παρακολουθείται.
- 45.** Στη δεύτερη περιφέρεια της Ιταλίας που επισκέφθηκε το κλιμάκιο ελέγχου, στα έντυπα των αιτήσεων για τα έργα στα οποία πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις δεν περιέχονταν ποσοτικοί δείκτες σχετικοί με την αύξηση της τουριστικής δυναμικότητας ή με τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ομοίως, για κανένα από τα έργα στα οποία πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις η ύπαρξη τέτοιων δεικτών δεν αποτελούσε δεσμευτική προϋπόθεση για την εξασφάλιση της επιχορήγησης από το ΕΤΠΑ ή επιδοτήσεων από άλλες πηγές. Οι διαχειριστικές αρχές δεν παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα του έργου ούτε τα αποτελέσματα στα οποία οδηγούν οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του έργου, στους τομείς της δημιουργίας νέων άμεσων ή έμμεσων θέσεων εργασίας ή της αύξησης της τουριστικής δραστηριότητας που συνδέεται με τις επιδοτήσεις.
- 46.** Τα έργα είχαν στο σύνολό τους θετικά αποτελέσματα σε ορισμένο βαθμό και, επομένως, θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν αποτελεσματικά. Τα έργα που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας οδήγησαν στη δημιουργία θέσεων εργασίας, αύξησαν την τουριστική δραστηριότητα και ενίσχυσαν την τουριστική δυναμικότητα. Ορισμένα από τα έργα περιλάμβαναν πράγματι στόχους στους τρεις αυτούς τομείς, τους οποίους πέτυχαν, ενώ σε σχέση με άλλα δεν είχαν τεθεί τέτοιοι στόχοι. Άλλα έργα οδήγησαν σε αποτελέσματα που δεν είχαν προγραμματιστεί συγκεκριμένα εξ αρχής. Χωρίς συστηματικό καθορισμό γενικών και επιμέρους στόχων, καθώς και δεικτών, και χωρίς παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των έργων στη συνέχεια, είναι δύσκολο να αξιολογηθούν οι πραγματικές επιδόσεις των έργων ή να αποτιμηθεί η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία τους¹².

¹² Βλέπε την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Η επανεξέταση του προϋπολογισμού της ΕΕ», COM(2010) 700, της 19ης Οκτωβρίου 2010, και συγκεκριμένα το σημείο 5: «Μολονότι η προστιθέμενη αξία ενός πολιτικού σχεδίου δεν μπορεί να περιορίζεται σε έναν ισολογισμό, αποτελεί μια ακόμα αποφασιστικής σημασίας δοκιμή για τη δικαιολόγηση των δαπανών σε επίπεδο ΕΕ, για να διαπιστωθεί δηλ. εάν οι δαπάνες σε επίπεδο ΕΕ είναι περισσότερο συμφέρουσες για τους πολίτες από ό,τι οι δαπάνες σε εθνικό επίπεδο. Η ευρωπαϊκή διάσταση μπορεί να μεγιστοποιεί την αποτελεσματικότητα των δημόσιων οικονομικών των κρατών μελών και να συμβάλλει στη μείωση των συνολικών δαπανών μέσω της από κοινού αξιοποίησης κοινών υπηρεσιών και πόρων ώστε να εξασφαλίζονται οικονομίες κλίμακας. Κατά συνέπεια, ο προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει να χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση των δημόσιων αγαθών της ΕΕ, των δράσεων για τις οποίες τα ίδια τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες δεν διαθέτουν τους αναγκαίους πόρους ή των τομέων στους οποίους μπορεί να εξασφαλίζει καλύτερα αποτελέσματα.»

ΕΙΝΑΙ ΒΙΩΣΙΜΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ;

- 47.** Κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου, το 28 % των έργων που συνέθεσαν το δείγμα είχε ολοκληρωθεί εντός της τελευταίας διετίας, το 45 % πριν από δύο έως πέντε έτη και το 27 % πριν από περισσότερα από πέντε έτη. Σε σχέση με το 72 % των έργων που είχαν ολοκληρωθεί πριν από περισσότερα από δύο έτη, το Συνέδριο εξέτασε εάν, κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου:
- α) τα έργα λειτουργούσαν ακόμη, είτε επιτυγχάνοντας κέρδη είτε συνεισφέροντας στην κάλυψη των δαπανών λειτουργίας, και
 - β) τα επιτευχθέντα αποτελέσματα προβλεπόταν να διατηρηθούν στο μέλλον.

Η ΠΛΕΙΟΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΟ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

- 48.** Το 94 % των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν υφίστατο ακόμη κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου. Οι δαπάνες λειτουργίας τού ενός τρίτου των έργων που εξασφαλίζουν την ύπαρξη των εν λόγω θέσεων εργασίας χρηματοδοτούνται από δημόσιες επιδοτήσεις διαφόρων ειδών των κρατών μελών.

Φωτογραφία 9 — Βελτίωση κεντρικού δρόμου σε παραθαλάσσιο θέρετρο (Γαλλία)

© Ευρωπαϊκή Ένωση

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Δεκέμβριος 2009.

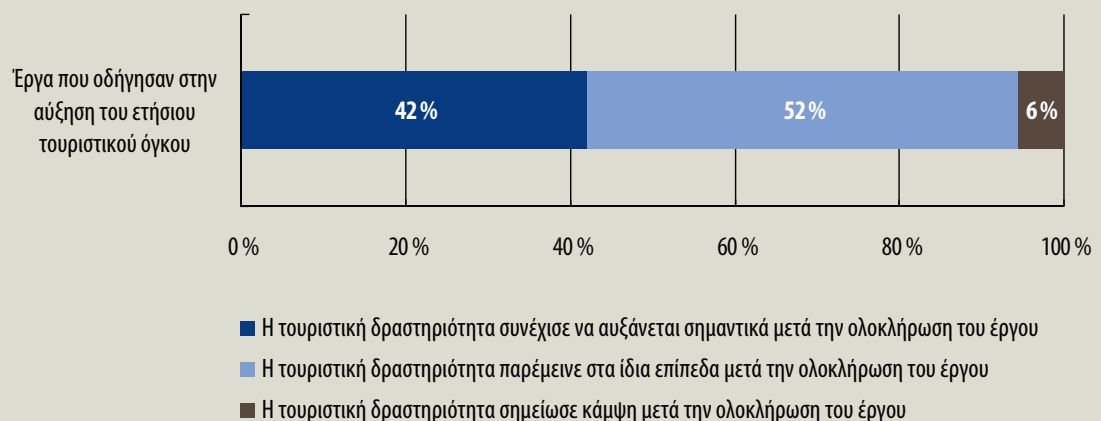
ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΕΔΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΕ ΑΚΟΜΗ, ΑΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ ΕΠΙΚΕΡΔΩΣ

- 49.** Σε ποσοστό 93 % των περιπτώσεων, η τουριστική δυναμικότητα που δημιουργήθηκε ως αποτέλεσμα των έργων παρέμεινε στα ίδια επίπεδα από την ολοκλήρωση του έργου και σε ποσοστό 6 % των περιπτώσεων σημείωσε αύξηση.
- 50.** Το επίπεδο της τουριστικής δραστηριότητας παρέμεινε σταθερό ή αυξήθηκε μετά την ολοκλήρωση του έργου στο 94 % των περιπτώσεων (**γράφημα 3**).
- 51.** Το 98 % των ολοκληρωθέντων έργων λειτουργούσε ακόμη κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου¹³. Δεν επιτύγχαναν όλα τα έργα επαρκή έσοδα ώστε να καλύπτουν τις δαπάνες λειτουργίας τους. Γενικά, σε ποσοστό 25 %, τα έργα που είχαν ολοκληρωθεί πριν από τουλάχιστον δύο έτη ήταν επικερδή (61 % των ιδιωτικών έργων και 14 % των δημοσίων). Εκ της φύσεώς τους, σκοπός των περισσότερων (60 %) από τα δημόσια έργα δεν ήταν η κερδοφορία. Ο φορέας προώθησης δημόσιου έργου, συνήθως κάποια αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης, αναλαμβάνει την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών έναντι των ωφελειών που το έργο προσφέρει στην κοινότητα (π.χ. δωρεάν πρόσβαση μαθητών σε πισίνα, διατήρηση στοιχείου της πολιτιστικής κληρονομιάς κ.λπ.). Άλλα έργα, τα οποία αφορούν παραδείγματος χάριν την αναβάθμιση ενός κοινόχρηστου χώρου (π.χ. δρόμου ή οδού), δεν προορίζονταν εξ αρχής να επιτύχουν έσοδα.

¹³ Ένα έργο έκλεισε οριστικά δύο έτη μετά την έναρξη λειτουργίας του, λόγω προβλημάτων τεχνικής φύσης, και τρία άλλα έκλεισαν προσωρινά και πρόκειται να τεθούν εκ νέου σε λειτουργία μετά την πραγματοποίηση περαιτέρω εργασιών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

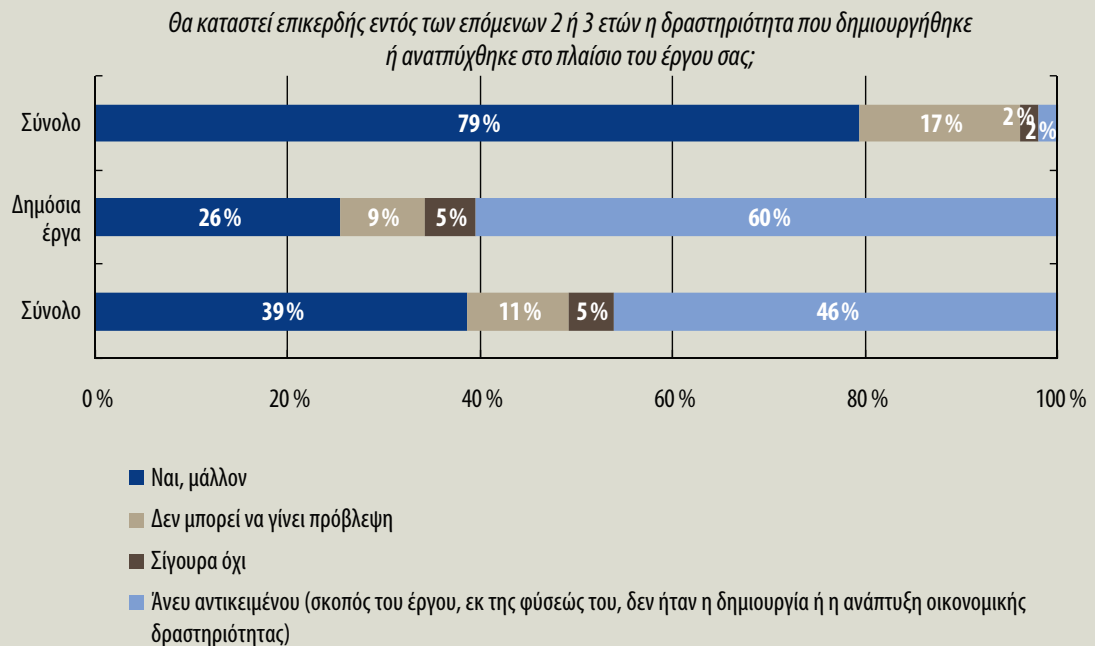
ΕΙΧΕ ΔΙΑΡΚΕΙΑ Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΑΝ ΤΑ ΕΡΓΑ;

- 52.** Οι απαντήσεις που δόθηκαν στα ερωτήματα της έρευνας σχετικά με την αναμενόμενη εντός των επόμενων δύο έως τριών ετών κερδοφορία καθιστούν σαφή τη διαφορετική στάση των φορέων προώθησης δημοσίων και ιδιωτικών έργων επ' αυτού του ζητήματος. Από το **γράφημα 4** προκύπτει ότι το ζήτημα της μελλοντικής κερδοφορίας εξακολουθεί να μην τίθεται στην περίπτωση του 60 % των δημοσίων έργων στην ολοκληρωμένη έρευνα, ενώ το 79 % των φορέων προώθησης ιδιωτικών έργων αναμένει ότι τα τελευταία θα καταστούν επικερδή εντός των επόμενων ετών.
- 53.** Συνολικά, ποσοστό 24 % των θέσεων εργασίας δημιουργήθηκε ή διατηρήθηκε στο πλαίσιο έργων των οποίων οι δραστηριότητες δεν προορίζονταν εξαρχής να καταστούν επικερδείς.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Φωτογραφία 10 — Έργο αποκατάστασης των εξωτερικών τοίχων και της στέγης ναού (Γαλλία)

© Ευρωπαϊκή Ένωση
 Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Νοέμβριος 2009.

**ΕΠΗΡΕΑΣΑΝ ΟΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ
 ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ Ή ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ
 ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ;**

- 54.** Το Συνέδριο διατύπωσε το ερώτημα εάν η δημόσια στήριξη, και συγκεκριμένα η χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ, επηρέασε καθοριστικά είτε τον σχεδιασμό των έργων είτε την απόφαση σχετικά με την υλοποίησή τους. Στη συνέχεια, το Συνέδριο εξέτασε πώς έκριναν οι φορείς προώθησης των έργων τη διαδικασία επιχορήγησης από το ΕΤΠΑ.

**Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗ ΔΕΝ ΚΡΙΘΗΚΕ ΑΝΑΓΚΑΙΑ
 ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ**

- 55.** Συνολικά 53 φορείς προώθησης έργων (26 %, 34 φορείς προώθησης δημόσιων και 19 φορείς προώθησης ιδιωτικών έργων) δήλωσαν ότι θα είχαν υλοποιήσει το έργο ακόμη και εάν δεν είχαν λάβει κανενός είδους δημόσια επιχορήγηση:

- α) Δώδεκα φορείς προώθησης έργων (6 %, όλοι φορείς προώθησης δημοσίων έργων) δήλωσαν ότι το έργο θα είχε υλοποιηθεί ακριβώς κατά τον ίδιο τρόπο, ήτοι ότι η επιχορήγηση δεν επηρέασε την κλίμακα, το περιεχόμενο ή την ικανότητα του έργου να δημιουργήσει θέσεις εργασίας. Τέσσερα από τα έργα αυτά είχαν ήδη δρομολογηθεί όταν οι φορείς προώθησής τους διαπίστωσαν ότι ήταν δυνατή η εξασφάλιση χρηματοδότησης από το ΕΤΠΑ.

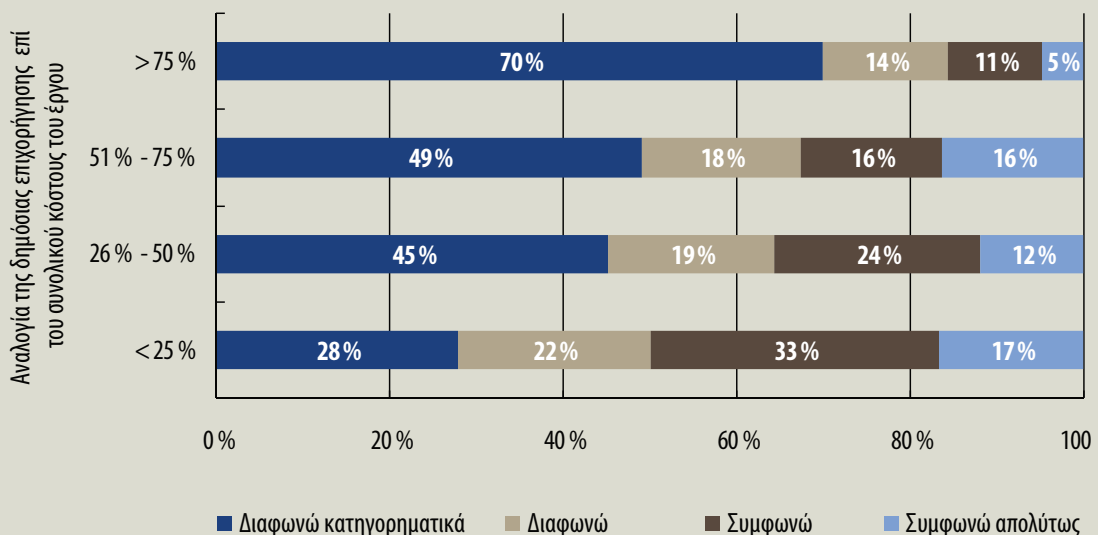
β) Ωστόσο, 41 φορείς προώθησης έργων (20 %) δήλωσαν ότι το έργο δεν θα είχε υλοποιηθεί κατά τον ίδιο τρόπο. Σε 30 περιπτώσεις τροποποιήθηκε η κλίμακα ή το περιεχόμενο (12 ιδιωτικά και 18 δημόσια έργα), ενώ η ενίσχυση είχε αντίκτυπο στην απασχόληση ή στο περιβάλλον στην περίπτωση 17 ιδιωτικών και τριών δημοσίων έργων.

- 56.** Η αναλογία της δημόσιας επιχορήγησης επί του συνολικού κόστους του έργου είχε αντίκτυπο στις απαντήσεις των φορέων προώθησης των έργων. Όσο μικρότερο ήταν το ποσοστό της δημόσιας στήριξης, τόσο μικρότερη θεωρήθηκε η σημασία της ενίσχυσης για την ύπαρξη του έργου (*γράφημα 5*).
- 57.** Οι απόψεις διίστανται επίσης σημαντικά ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας. Παραδείγματος χάριν, ποσοστό 52 % των φορέων προώθησης έργων στους τομείς της φιλοξενίας και της εστίασης δήλωσε ότι το έργο θα είχε πραγματοποιηθεί και χωρίς δημόσια επιχορήγηση. Την ίδια απάντηση, στην περίπτωση των έργων που αφορούσαν μουσεία και ιστορικά μνημεία ή των έργων κατασκευής υποδομών και δημόσιου εξοπλισμού, έδωσε ποσοστό 20 % των φορέων προώθησης έργων, ενώ μόλις το 10 % των φορέων προώθησης έργων στον τομέα των θερέτρων διακοπών και κέντρων αναψυχής συµμεριζόταν την άποψη αυτή.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Η άποψη των φορέων προώθησης των έργων σχετικά με τη θέση «Το έργο θα είχε υλοποιηθεί και χωρίς δημόσια επιχορήγηση»

**Η ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΠΑ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΟΤΙ ΣΥΝΙΣΤΑ
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ, ΑΥΞΑΝΕΙ, ΩΣΤΟΣΟ, ΤΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΦΟΡΤΟ**

- 58.** Η συντριπτική πλειονότητα των φορέων προώθησης έργων έκρινε ότι η επιχορήγηση από το ΕΤΠΑ συνιστά αναγνώριση της ποιότητας του έργου τους (92 %) και της χρησιμότητάς του για το κοινό (90 %). Ωστόσο, ποσοστό 42 % των φορέων προώθησης έργων δήλωσε, επίσης, ότι η λήψη επιχορήγησης από το ΕΤΠΑ αυξάνει σημαντικά τον διοικητικό φόρτο του έργου. Η άποψη αυτή είναι περισσότερο διαδεδομένη μεταξύ των φορέων προώθησης ιδιωτικών έργων (56 %) παρά μεταξύ των φορέων προώθησης δημοσίων έργων (37 %). Η στάση των φορέων προώθησης έργων όσον αφορά τον διοικητικό φόρτο διαφοροποιείται επίσης βάσει της αναλογίας της επιχορήγησης από το ΕΤΠΑ επί του συνολικού κόστους του έργου. Όσο μικρότερη είναι η επιχορήγηση από το ΕΤΠΑ σε σχέση με το συνολικό κόστος τόσο πιο έντονα γίνεται αισθητός ο διοικητικός φόρτος.

Φωτογραφία 11 — Ανακαινισμένος πύργος του 13ου αιώνα, επισκέψιμος για το κοινό (Γαλλία)

© Ευρωπαϊκή Ένωση
Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Δεκέμβριος 2009.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- 59.** Τα έργα είχαν στο σύνολό τους θετικά αποτελέσματα σε διάφορα επίπεδα και, στην πλειονότητά τους, οδήγησαν στην επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων σε περισσότερους του ενός τομείς. Ποσοστό 74 % των έργων οδήγησε σε αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας, ενώ ποσοστό 73 % δημιούργησε πρόσθετη τουριστική δυναμικότητα. Το 58 % των έργων οδήγησε στη δημιουργία ή τη διατήρηση 2 520 θέσεων εργασίας, ποσοστό 23,5 % των οποίων καλύφθηκε από γυναίκες. Το 44 % των έργων πέτυχε αποτελέσματα και στις τρεις κατηγορίες. Το 8 % των έργων που συνέθεσαν το δείγμα δεν οδήγησε σε αποτελέσματα στους συγκεκριμένους τομείς, ωστόσο διαπιστώθηκε ότι τα έργα αυτά ωφέλησαν την τοπική οικονομία ή συνέβαλαν στη διάσωση στοιχείων της πολιτιστικής, ιστορικής, καλλιτεχνικής ή περιβαλλοντικής κληρονομιάς μιας περιφέρειας (βλέπε σημεία 19 και 32).
- 60.** Στόχοι ορίστηκαν στην περίπτωση του 58 % μόνο των έργων του δείγματος. Στις περιπτώσεις που ορίστηκαν στόχοι, αυτοί επιτεύχθηκαν σε ποσοστό 75 % όσον αφορά τη δημιουργία ή τη διατήρηση θέσεων εργασίας και σε ποσοστό 93 % όσον αφορά την αύξηση της τουριστικής δυναμικότητας. Ποσοστό 9 % των έργων που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας δεν οδήγησε σε αποτελέσματα στον τομέα της απασχόλησης, μολονότι αυτό αναμενόταν. Αντίθετα, το 14 % των έργων οδήγησε σε αύξηση της τουριστικής δυναμικότητας και το 14 % σε αύξηση των θέσεων εργασίας, μολονότι δεν είχαν τεθεί σχετικοί στόχοι (βλέπε σημείο 34).
- 61.** Στην περίπτωση του 42 % των έργων που συνέθεσαν το δείγμα δεν είχαν τεθεί στόχοι όσον αφορά τις επιδόσεις. Όσον αφορά τα έργα σε σχέση με τα οποία είχαν οριστεί στόχοι, σε πολλές περιπτώσεις απουσίαζαν επιμέρους στόχοι και δείκτες και η κατάσταση διέφερε στα διάφορα έργα στα οποία πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις. Στην πλειονότητα των έργων του δείγματος δεν διενεργήθηκε παρακολούθηση των αποτελεσμάτων. Οι διαχειριστικές αρχές είχαν συνδέσει την καταβολή των επιχορηγήσεων με την επίτευξη αποτελεσμάτων σε μικρό μόνο αριθμό έργων του δείγματος. Χωρίς συστηματικό καθορισμό γενικών και επιμέρους στόχων, καθώς και δεικτών, και χωρίς παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των έργων στη συνέχεια, είναι δύσκολο να αξιολογηθούν οι πραγματικές επιδόσεις των έργων ή να αποτιμηθεί η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία τους (βλέπε σημεία 34 και 38 έως 46).

ΣΥΣΤΑΣΗ 1

Οι διαχειριστικές αρχές οφείλουν να διασφαλίζουν τον καθορισμό κατάλληλων γενικών και επιμέρους στόχων, καθώς και δεικτών, κατά τα στάδια της υποβολής της αίτησης επιχορήγησης και της λήψης της σχετικής απόφασης, ώστε να καθίσταται δυνατή:

- ο η επιλογή των εν δυνάμει αποδοτικότερων έργων και
- ο η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους.

Η Επιτροπή θα πρέπει να ενθαρρύνει την πρακτική αυτή.

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

- 62.** Δεδομένου ότι η πλειονότητα των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο έργων που είχαν ολοκληρωθεί υφίστατο ακόμη κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου, καθώς και ότι η πρόσθετη δραστηριότητα και δυναμικότητα που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο των έργων αυτών παρέμειναν σε σταθερά επίπεδα ή σημείωσαν ελαφρά αύξηση, τα αποτελέσματα αναμένεται να είναι βιώσιμα βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα. Ωστόσο, δεδομένου ότι μόλις το 25 % των έργων κρίθηκε οικονομικά βιώσιμο, η εν λόγω βιωσιμότητα εξαρτάται από τη μελλοντική διατήρηση της δημόσιας στήριξης στα τρέχοντα επίπεδα, για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των έργων.

ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

- 63.** Σύμφωνα με τους φορείς προώθησης των έργων, η είσπραξη δημόσιας χρηματοδότησης κατέστησε δυνατή την υλοποίηση του 74 % των έργων. Σε ποσοστό 20 % των περιπτώσεων δήλωσαν ότι τα έργα τους θα είχαν υλοποιηθεί, κατόπιν τροποποιήσεων, και χωρίς την επιχορήγηση. Όσο μικρότερο είναι το ποσοστό της ενίσχυσης επί του συνολικού κόστους του έργου τόσο μικρότερος είναι ο αντίκτυπός της σε αυτό. Στο 6 % των περιπτώσεων, ανέφεραν ότι τα έργα τους θα είχαν υλοποιηθεί κατά παρόμοιο τρόπο και ελλείψει της επιχορήγησης (βλέπε σημεία 55 έως 57).

- 64.** Μολονότι το 92 % των φορέων προώθησης έργων έκρινε ότι η επιχορήγηση από το ΕΤΠΑ συνιστά αναγνώριση της ποιότητας ενός έργου, το 42 % θεώρησε ότι η διαδικασία της επιχορήγησης αύξησε σημαντικά τον διοικητικό φόρτο τους. Παρατηρήθηκε επίσης ότι όσο μικρότερο ήταν το ποσοστό της ενίσχυσης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, τόσο πιο επαχθής κρίθηκε η διαδικασία της επιχορήγησης από το ΕΤΠΑ (βλέπε σημείο 58).

ΣΥΣΤΑΣΗ 2

Οι διαχειριστικές αρχές οφείλουν να διασφαλίζουν ότι τα κριτήρια επιλογής των έργων λαμβάνουν υπόψη εάν η χρηματοδότηση αυτή είναι πράγματι αναγκαία για την υλοποίηση του έργου. Πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη ο δυνητικός αντίκτυπος της επιχορήγησης στον σχεδιασμό του έργου, καθώς και ο συνολικός αντίκτυπος του έργου στην οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση.

Η Επιτροπή θα πρέπει να ενθαρρύνει την πρακτική αυτή.

ΣΥΣΤΑΣΗ 3

Η Επιτροπή οφείλει να αξιολογήσει κατά πόσο οι ενισχύσεις στον τομέα αυτό εξασφαλίζουν τη βέλτιστη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας για τη στήριξη των κρατών μελών, ώστε να προωθήσουν την οικονομική μεγέθυνση, και εάν θα μπορούσε να βελτιωθεί η στόχευση της στήριξης για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα ΙΙ, του οποίου προεδρεύει ο κύριος Morten LEVYSOHN, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 4ης Μαΐου 2011.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Πρόεδρος

**ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΠΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ,
ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΔΙΕΘΕΣΑΝ ΓΙΑ ΥΛΙΚΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ 2000–2006**

Κράτος μέλος	Αριθμός επιχειρησιακών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων έργων στον τομέα του τουρισμού, ανά κράτος μέλος	Ύψος επιχορηγήσεων του ΕΤΠΑ στον τομέα του τουρισμού (χιλιάδες ευρώ)
Ιταλία	21	1 448 519
Γερμανία	17	649 206
Γαλλία	23	467 106
Ισπανία	20	427 888
Ελλάδα	15	384 360
Ηνωμένο Βασίλειο	12	220 892
Αυστρία	8	159 228
Πορτογαλία	6	150 326
Βέλγιο	7	100 252
Πολωνία	1	95 663
Κάτω Χώρες	6	82 947
Λιθουανία	1	81 999
Ουγγαρία	1	74 018
Τσεχική Δημοκρατία	2	68 274
Διασυνοριακή συνεργασία ΕΕ	23	64 513
Διαπεριφερειακή συνεργασία ΕΕ	22	50 904
Ιρλανδία	2	29 934
Φινλανδία	5	20 206
Εσθονία	1	16 247
Σλοβενία	2	13 803
Λετονία	1	9 256
Μάλτα	1	4 301
Κύπρος	1	3 229
Σύνολο	198	4 623 071

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ
ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ**

9 κράτη μέλη	26 επιχειρησιακά προγράμματα	Αριθμός έργων	
		που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας	στα οποία πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις
Ιταλία	1999IT161P0011 Sicilia	26	
	1999IT161P0007 Campania	14	6
	1999IT161P0010 Sardegna	7	6
	2000IT162D0007 Piemonte	7	
	2000IT162D0001 Toscana	7	
Γερμανία	2000DE162D0010 Niedersachsen	7	5
	1999DE161P0004 Mecklenburg Vorpommern	7	
	1999DE161P0005 Brandenburg	7	
	1999DE161P0003 Sachsen-Anhalt	7	6
	2000DE162D0005 Hessen	6	
Ισπανία	2000ES161P0007 Castilla y León	8	8
	2000ES161P0010 Extremadura	8	7
	2000ES161P0009 Comunidad Valenciana	8	1
	2000ES161P0016 Τοπική ανάπτυξη	3	
Γαλλία	2000FR162D0020 Rhône-Alpes	7	7
	2000FR162D0006 Poitou-Charentes	6	
	2000FR162D0014 Bretagne	9	6
Ελλάδα	2000GR161P0016 Ανταγωνιστικότητα	7	
	2000GR161P0014 Κεντρική Μακεδονία	7	
	2000GR161P0005 Στερεά Ελλάδα	7	
Πορτογαλία	1999PT161P0016 Madeira	6	
	1999PT161P0012 Algarve	6	
Ηνωμένο Βασίλειο	1999GB161D0004 Δυτική Ουαλία και Πεδιάδες	7	
	2000GB162D0008 Νοτιοανατολική Αγγλία	9	
Βέλγιο	2000BE162D0008 Meuse-Vesdre	6	
Λιθουανία	2003LT161D0001 Λιθουανία	7	
Συνολικός αριθμός έργων		206	52

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΨΗ

II.

Η πολιτική συνοχής, και στο πλαίσιο αυτής το ΕΤΠΑ ως το μεγαλύτερο διαρθρωτικό ταμείο, αποτελεί το κύριο όργανο της ΕΕ για την επίτευξη αρμονικής ανάπτυξης εντός της Ένωσης. Τούτο αντικατοπτρίζεται στην ποικιλία προγραμμάτων, έργων και εταίρων που ενισχύονται στο πλαίσιο της εν λόγω πολιτικής. Για την περίοδο προγραμματισμού 2000–2006, το 3,5 % της χρηματοδότησης του ΕΤΠΑ χορηγήθηκε για επενδύσεις στον τουρισμό.

V. α)

Η Επιτροπή συμφωνεί με τα πορίσματα του Συνεδρίου. Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι η ενίσχυση του ΕΤΠΑ συνέβαλε στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στον τομέα του τουρισμού καθώς και στην τοπική και περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη.

V. β)

Η Επιτροπή συμφωνεί με τα πορίσματα του Συνεδρίου ότι η πλειοψηφία των έργων είχε ως στόχο τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και ότι δημιουργήθηκε πράγματι σημαντικός αριθμός από τις θέσεις εργασίας που είχαν τεθεί ως στόχος.

V. δ)

Η Επιτροπή βρίσκει ενθαρρυντικό το γεγονός ότι όλα σχεδόν τα σχέδια έφθασαν σε προχωρημένο βαθμό ωριμότητας και ότι βρίσκονταν ακόμη σε λειτουργία κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου.

V. ε)

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι σχεδόν τα τρία τέταρτα των έργων τα οποία ελέγχθηκαν δεν θα είχαν υλοποιηθεί χωρίς τη δημόσια χρηματοδοτική στήριξη.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

V. στ)

Η Επιτροπή λαμβάνει υποσημείωση τα εν λόγω αποτελέσματα και επισημαίνει ότι κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007–2013 απλουστεύθηκαν οι κανόνες εκτέλεσης των ταμείων στο πλαίσιο των κανονισμών για τα διαρθρωτικά ταμεία, ενώ πραγματοποιήθηκαν περαιτέρω τροποποιήσεις στην περίοδο 2008–2010. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι η απλούστευση πρέπει να εξισορροπείται με τη χρηστή διαχείριση των ταμείων.

VI. α)

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να προωθεί με τις διαχειριστικές αρχές τη χρησιμοποίηση κατάλληλων γενικών και επιμέρους στόχων, καθώς και δεικτών.

VI. β)

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παροτρύνει τις διαχειριστικές αρχές να διασφαλίζουν τη διάθεση της συγχρηματοδότησης της ΕΕ στα έργα εκείνα που χρειάζονται πράγματι δημόσια χρηματοδότηση για την υλοποίησή τους.

VI. γ)

Η Επιτροπή έχει ήδη διενεργήσει εκ των υστέρων αξιολόγηση των προγραμμάτων ΕΤΠΑ 2000–2006 καλύπτοντας τα κύρια θέματα της σχετικής πολιτικής και τις περισσότερες από τις δαπάνες που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ. Οι δράσεις για τον τουρισμό καλύφθηκαν με επιχειρησιακές ενισχύσεις και με αξιολογήσεις φυσικού περιβάλλοντος.

2.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο τουρισμός είναι στενά αλληλένδετος με πολλούς τομείς πολιτικής όπως η περιφερειακή πολιτική, οι μεταφορές, η αγροτική ανάπτυξη κ.λπ. Η περιφερειακή πολιτική ενισχύει τον τουρισμό ως μέρος των ολοκληρωμένων προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης.

4.–8.

Η πολιτική συνοχής εφαρμόζεται με επιμερισμένη διαχείριση: τα κράτη μέλη φέρουν την κύρια ευθύνη για τη θέσπιση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Η Επιτροπή διαπραγματεύεται τα προγράμματα με τα κράτη και εποπτεύει το έργο τους κατά τη διάρκεια της περιόδου υλοποίησης. Στη διαδικασία αυτή συμμετέχει μεγάλος αριθμός εθνικών και περιφερειακών αρχών καθώς και εκατοντάδες χιλιάδες κύριοι έργοι.

Για τα διαρθρωτικά ταμεία, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 ορίζει ότι η επιλογή και η διαχείριση των έργων γίνεται από τις αρχές των κρατών μελών (με εξαίρεση τα μεγάλα έργα τα οποία η Επιτροπή πρέπει να εγκρίνει, και να επιβεβαιώσει ή να τροποποιήσει το επίπεδο της κοινοτικής συνδρομής). Ο ρόλος της Επιτροπής είναι να εποπτεύει και να παρακολουθεί την οικονομική και, σε μικρότερο βαθμό, τη φυσική υλοποίηση (αντίκτυπος/επίδοση) των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1783/1999 αναδεικνύει τη διάσταση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης που έχουν οι επενδύσεις στον τουρισμό και στον πολιτισμό. Ωστόσο, ο κατάλογος των προτεραιοτήτων δεν είναι εξαντλητικός.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

19.

Η Επιτροπή συμφωνεί με τα πορίσματα του Συνεδρίου. Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι η ενίσχυση του ΕΤΠΑ συνέβαλε στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στον τομέα του τουρισμού, καθώς και στην τοπική και περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη.

21.

Η Επιτροπή συμφωνεί με τα πορίσματα του Συνεδρίου ότι στην πλειοψηφία τους τα έργα πέτυχαν τους στόχους τους και συνέβαλαν στην αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας. Η Επιτροπή εκτιμά ως εξίσου ενθαρρυντικό το γεγονός ότι το Συνέδριο διαπίστωσε ότι σημαντικός αριθμός έργων πέτυχαν την αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας χωρίς αυτή να έχει οριστεί ως ειδικός στόχος του σχεδίου.

27.

Η Επιτροπή συμφωνεί με τα πορίσματα του Συνεδρίου ότι όλα σχεδόν τα σχέδια πέτυχαν τους στόχους τους και συνέβαλαν στην αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας.

34.

Η Επιτροπή συμφωνεί με τα πορίσματα του Συνεδρίου ότι η πλειοψηφία των έργων είχε ως στόχο τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και ότι δημιουργήθηκε πράγματι σημαντικός αριθμός από τις θέσεις εργασίας που είχαν τεθεί ως στόχος.

40.

Κατά την περίοδο προγραμματισμού 2000–2006, κατέστη για τις διαχειριστικές αρχές δυνατή η παρακολούθηση της επίτευξης ορισμένων αποτελεσμάτων, όπως η δημιουργία θέσεων εργασίας, η αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας ή ικανότητας, μέσω δεικτών που καθορίστηκαν σε επίπεδο μέτρων, προτεραιοτήτων ή προγραμμάτων. Κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007–2013, η επιλογή των έργων εξαρτάται από ποσοτικοποιημένους δείκτες στο επίπεδο του έργου.

46.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι για τα περισσότερα από τα έργα είχαν πράγματι οριστέι εξαρχής ουσιαστικοί, ποσοτικώς προσδιορισίμοι και μετρήσιμοι δείκτες αποτελεσμάτων, όπως αναφέρει το Συνέδριο στις παραγράφους 21, 27 και 34.

Ακόμη και όταν υπάρχουν διαθέσιμα τέτοια στοιχεία, είναι δύσκολο να αξιολογηθεί ο βαθμός της αποτελεσματικότητας και η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία χωρίς να πραγματοποιηθεί ανάλυση αντιπαραδειγμάτων.

48.

Η Επιτροπή αξιολογεί το πόρισμα αυτό ως ιδιαίτερα ενθαρρυντικό, ιδίως σε καιρούς οικονομικής ύφεσης.

Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι για το 76 % των έργων που περιελάμβανε το δείγμα του Συνεδρίου οι υπεύθυνοι κύριοι ήταν δημόσιοι φορείς. Στο πλαίσιο αυτό είναι εύλογο οι δαπάνες λειτουργίας του ενός τρίτου των έργων να χρηματοδοτούνται από δημόσιες επιδοτήσεις.

49.–51.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι όλα σχεδόν τα συγχρηματοδοτηθέντα από το ΕΤΠΑ έργα τουρισμού συνέβαλαν στη δημιουργία βιώσιμης τουριστικής ικανότητας και τουριστικών δραστηριοτήτων και ότι όλα σχεδόν τα έργα έφθασαν σε τέτοιο βαθμό ωριμότητας ώστε βρίσκονταν ακόμη σε λειτουργία κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου.

55.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι σχεδόν τα τρία τέταρτα των ελεγχθέντων έργων δεν θα υλοποιούνταν χωρίς δημόσια επιχορήγηση.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

58.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι από τους κυρίους έργων ποσοστό μεγαλύτερο του 50 % δήλωσε ότι η χορήγηση ΕΤΠΑ δεν αύξησε σημαντικά τον διοικητικό τους φόρτο.

Διοικητικός φόρτος μπορεί να προκύψει κατά τη διαχείριση προγραμμάτων διαρθρωτικών ταμείων για διάφορους λόγους. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται οι κανόνες επιλεξιμότητας και ελέγχου που θεσπίζουν τα κράτη μέλη, οι οποίοι είναι αυστηρότεροι από εκείνους που προβλέπονται στους κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων.

Κατά την τρέχουσα (2007–2013) περίοδο προγραμματισμού, οι κανόνες εκτέλεσης των ταμείων απλουστεύθηκαν μέσω των κανονισμών για τα διαρθρωτικά ταμεία. Επιπλέον, κατά την περίοδο 2008–2010 η Επιτροπή εισήγαγε σημαντικές απλουστεύσεις, ιδίως προβλέποντας τη δυνατότητα δήλωσης δαπανών βάσει κατ' αποκοπή συντελεστών και ποσών και τυποποιημένων κλιμάκων μοναδιαίου κόστους, συμπεριλαμβανομένου του τομέα του τουρισμού.

59.

Η Επιτροπή συμφωνεί με τα πορίσματα του Συνεδρίου ότι όλα τα έργα πέτυχαν αποτελέσματα όπως η άμεση δημιουργία θέσεων εργασίας, η αύξηση της ικανότητας και του ετήσιου όγκου στον τομέα του τουρισμού. Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι η επιχορήγηση του ΕΤΠΑ συνέβαλε στη δημιουργία θέσεων εργασίας στον τομέα του τουρισμού, καθώς και στην τοπική και περιφερειακή οικονομική μεγέθυνση.

60.

Η Επιτροπή συμφωνεί με τα πορίσματα του Συνεδρίου ότι τα έργα είχαν στην πλειονότητά τους ως στόχο τη δημιουργία θέσεων εργασίας και ότι δημιουργήθηκε πράγματι σημαντικός αριθμός από τις θέσεις εργασίας που είχαν τεθεί ως στόχος. Η Επιτροπή εκτιμά ότι είναι εξίσου ενθαρρυντικό το γεγονός ότι το Συνέδριο διαπίστωσε ότι ορισμένα έργα πέτυχαν τον σχετικό με τις θέσεις εργασίας στόχο χωρίς αυτός να έχει οριστεί ως επιμέρους στόχος του έργου.

61.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι για τα περισσότερα από τα έργα είχαν πράγματι οριστεί εξαρχής ουσιαστικοί, ποσοτικώς προσδιορισίμοι και μετρήσιμοι δείκτες αποτελεσμάτων, όπως αναφέρει το Συνέδριο στις παραγράφους 21, 27 και 34.

Ακόμη και όταν υπάρχουν διαθέσιμα τέτοια στοιχεία, είναι δύσκολο να αξιολογηθεί ο βαθμός της αποτελεσματικότητας και η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία χωρίς να πραγματοποιηθεί ανάλυση αντιπαραδείγματος.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Σύσταση 1

Η επιλογή ορθών κριτηρίων αποτελεί βασικό προαπαιτούμενο για την επιλογή των έργων με τη μεγαλύτερη δυνατή συμβολή στις προτεραιότητες, τους στόχους και τους σκοπούς, καθώς και για την επιλογή των αποδοτικότερων και των αποτελεσματικότερων μεταξύ αυτών.

Ο καθορισμός κατάλληλων γενικών και επιμέρους στόχων καθώς και δεικτών συμβάλει στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των έργων. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να προωθεί τη χρησιμοποίηση από τις διαχειριστικές αρχές των κατάλληλων γενικών και επιμέρους στόχων, καθώς και δεικτών.

62.

Η Επιτροπή συμφωνεί με τα πορίσματα του Συνεδρίου και βρίσκει ενθαρρυντικό το γεγονός ότι όλα σχεδόν τα έργα πέτυχαν τέτοιο βαθμό βιωσιμότητας ώστε υφίσταντο ακόμη κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου.

63.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι σχεδόν τα τρία τέταρτα των ελεγχθέντων έργων δεν θα είχαν υλοποιηθεί χωρίς δημόσια χρηματοδότηση.

64.

Η Επιτροπή σημειώνει τα εν λόγω αποτελέσματα. Εξάλλου, επισημαίνει ότι, κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007–2013, οι κανόνες για την εκτέλεση των ταμείων απλουστεύθηκαν μέσω των κανονισμών για τα διαρθρωτικά ταμεία και αναθεωρήθηκαν περαιτέρω κατά την περίοδο 2008–2010. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι η απλούστευση πρέπει να εξισορροπείται με τη χρηστή διαχείριση των ταμείων.

Σύσταση 2

Από τα αποτελέσματα του Συνεδρίου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η διαδικασία επιλογής για έργα στον τομέα του τουρισμού είναι σε γενικές γραμμές αποτελεσματική. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να ενθαρρύνει τις διαχειριστικές αρχές να φροντίζουν ώστε η συγχρηματοδότηση της ΕΕ να παρέχεται στα έργα εκείνα που χρειάζονται πράγματι δημόσια χρηματοδότηση για την υλοποίησή τους.

Σύσταση 3

Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι τα διαρθρωτικά ταμεία δεν ενισχύουν τον τουρισμό ως τομεακή πολιτική αλλά τις τουριστικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο ολοκληρωμένων προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης. Επιπλέον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι εγκρίνει προγράμματα και τις προτεραιότητές τους αλλά όχι μέτρα ή έργα (εκτός μεγάλων έργων) για επιμέρους τομείς όπως ο τουρισμός.

Η Επιτροπή έχει ήδη διενεργήσει εκ των υστέρων αξιολόγηση των προγραμμάτων ΕΤΠΑ 2000–2006 καλύπτοντας τα κύρια θέματα της σχετικής πολιτικής και τις περισσότερες από τις δαπάνες που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ. Οι δράσεις για τον τουρισμό καλύφθηκαν με επιχειρησιακές ενισχύσεις και αξιολογήσεις φυσικού περιβάλλοντος. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης αυτής παρατίθεται στον δικτυακό τόπο της ΓΔ REGIO INFOREGIO: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado2_en.htm.

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Ειδική έκθεση αριθ. 6/2011

Ήταν αποτελεσματικά τα συγχρηματοδοτηθέντα από το ΕΤΠΑ έργα στον τομέα του τουρισμού;

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2011 — 40 σ. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9237-178-4

doi:10.2865/31810

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)
- από τα γραφεία εκπροσώπησης ή τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στοιχεία επικοινωνίας θα βρείτε στο διαδίκτυο (<http://ec.europa.eu>) ή θα τα ζητήσετε με φαξ στον αριθμό +352 2929-42758.

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Συνδρομές επί πληρωμή (π.χ. ετήσιες σειρές της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, συλλογές της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης):

- μέσω των εμπορικών αντιπροσώπων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm).

ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΑΥΤΗ ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΕΝΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΠΑ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΘΕΣΕΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ. ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΣΧΗΜΑΤΙΣΤΕΙ ΜΙΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ, ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΘΗΚΑΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ 206 ΦΟΡΕΙΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗΝ ΕΕ, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΠΕΛΕΓΗΣΑΝ ΤΥΧΑΙΑ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων

ISBN 978-92-9237-178-4

9 789292 371784